

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Країнознавство та історія дипломатії країн Америки

для студентів

спеціальності 061 Журналістика

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Протокол № 1505/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
«   » 2022 р.

Київ – 2022

Розробники:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Лісовська Мирослава Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин

Викладачі:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин

Лісовська Мирослава Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від «01» вересня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин

В.М. Яблонський

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика

____.____. 2022 р.

Гарант освітньої програми

О.М. Бикова

Робочу програму перевірено

____.____. 20__ р.

Заступник директора/декана

А.Ю. Нашинець-Наумова

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	-
Курс	4	-
Семестр	7	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Країнознавство та історія дипломатії країн Америки» є надання студентам фахових теоретичних знань про основні етапи розвитку країн/регіонів, державно-політичного устрою, особливостей географічного розташування, природно-ресурсного потенціалу, етапи політичного, історичного, соціально-економічного, культурного, розвитку країн Північної та Південної Америки, етапи та особливості їх дипломатичної діяльності та міжнародних зв'язків на регіональному та глобальному рівнях.

Завдання навчальної дисципліни «Країнознавство та історія дипломатії країн Америки» полягає у:

- засвоєнні студентами концепцій сучасного країнознавства та знань про держави і державні угруповання Північної та Південної Америки;
- розвитку вміння студентів здійснювати науковий пошук та аналізувати джерела, що містять країнознавчу інформацію;
- формуванню здатності розуміти закономірності розвитку країн Північної та Південної Америки, еволюції їх політичних, економічних та культурних зв'язків з Україною;
- засвоєння студентами знань про особливості дипломатичної діяльності на міжнародній арені країн Америки в історичній ретроспективі та на сучасному етапі;
- формуванні здатності використовувати теоретичні знання у фаховій практичній діяльності.

Вивчення дисципліни формує у студентів освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика такі **компетентності**:

загальні:

- ЗК-2. Здатність критично мислити
- ЗК-9. Здатність до ефективної комунікації, здатність спілкуватися державною мовою, володіти іноземними мовами; спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; будувати міжкультурну комунікацію
- ЗК-10. Здатність до оцінки міжнародних політичних процесів, історичного та культурного контексту подій, тенденцій розвитку міжнародних відносин

фахові:

- ФК-12. Здатність до професійного комунікування з урахуванням норм міжнародного дипломатичного етикету, культурних норм та стереотипів країни, у якій здійснюється професійна діяльність
- ФК-13. Здатність застосовувати основні поняття міжнародної інформації та комунікації, вміння використовувати сучасні джерела отримання інформації в умовах міжкультурної комунікації
- ДФК-2. Здатність працювати в інформаційному просторі країн Америки як професійному, знання сучасного медіаправа та інформаційної політики регіону, основних закономірностей та тенденцій політичного та соціально-економічного життя країн Америки, розуміння передумов та наслідків сучасних глобальних та регіональних інтеграційних процесів, здатність до здійснення ефективної міжкультурної комунікації іноземними мовами, планування, вироблення та поширення медіа-продуктів різних типів і жанрів з огляду на специфіку медіа-ринку країн Америки; володіння навичками фахового перекладу в галузі.

3. Результати навчання за дисципліною.

В результаті вивчення дисципліни «**Країнознавство та історія дипломатії країн Америки**» студенти повинні знати:

- основні етапи розвитку країн-регіонів, їх дипломатії;
- державно-політичний устрій, природно-ресурсний потенціал, основні етапи політичного, історичного, соціально-економічного, культурного розвитку країн світу, історію, особливості дипломатичної діяльності на регіональному та глобальному рівнях та двосторонніх відносин з Україною.

вміти:

- збирати, обробляти та аналізувати інформацію політичного, історичного, соціально-економічного, правового та культурного характеру про країни і регіони світу з метою забезпечення національних інтересів України на регіональному та глобальному рівнях;
- виявляти тенденції зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу;
- уміти формулювати завдання, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий результат, представляти та обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні;
- працювати з різноманітними документами, що пов'язані з дипломатичною

діяльністю держав;

- здійснювати аналіз дипломатичної діяльності держав.

Впродовж вивчення дисципліни мають бути досягнуті такі **програмні результати навчання**:

- ПРН-2. Діяти ефективно в умовах інформаційного простору певного соціально-економічного регіону
- ПРН-12. Уміти збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про міжнародну ситуацію, стан міжнародної політики держав певного регіону.
- ПРН-17. Уміння збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики держав певного регіону
- ПРН-19. Уміння працювати в мультинаціональному та мультикультурному середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:		С/р	Практич ні	Модульний контроль	Семестрови й контроль
Лекції	Семінари						
Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки.							
Тема 1. Сполучені Штати Америки.	8	4	2	2			
Тема 2. Канада	6	2	2	2			
Тема 3. Мексиканські Сполучені Штати	4	2		2			
Модульний контроль	2					2	
Всього за модулем	20	8	4	6		2	
Змістовий модуль 2. Країни Центральної Америки							
Тема 4. Гватемала	2	2					
Тема 5. Нікарагуа	2	2					
Тема 6. Сальвадор	2	2					
Тема 7. Гондурас	2		2				
Тема 8. Панама	2		2				
Тема 9. Коста Ріка, Беліз	2		2				
Тема 10. Загальна характеристика регіону Центральна Америка	2			2			
Модульний контроль.	2					2	
Всього за модулем	16	6	6	2		2	
Змістовий модуль 3. Країни Південної Америки							
Тема 11. Загальна характеристика острівних країн Карибського басейну	2		2				
Тема 12. Федеративна Республіка Бразилія.	4	2	2				
Тема 13. Колумбія	3			3			
Тема 14. Венесуела	3			3			
Тема 15. Еквадор	3			3			
Тема 16. Перу	2		2				
Тема 17. Парагвай	2		2				
Тема 18. Уругвай	2		2				
Тема 19. Болівія	3			3			
Тема 20. Аргентинська Республіка	4	2	2				
Тема 21. Республіка Чилі	4	2	2				
Тема 22. Загальна характеристика регіону Південна Америка	4			4			
Модульний контроль	2					2	
Усього	38	6	14	16		2	
Змістовий модуль 4. Історія дипломатії країн Америки							
Тема 23. Витоки, історія розвитку та особливості американської дипломатії	6	2	2	2			
Тема 24. Дипломатична історія Канади	4	2	2				
Тема 25. Дипломатія Бразилії: витоки та сучасні особливості	2	2					
Тема 26. Дипломатія Аргентини: історія та сучасність	2	2					
Модульний контроль	2					2	
Всього за модулем	16	8	4	2		2	

Усього	120	28	28	26		8	30
--------	-----	----	----	----	--	---	----

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки.

Тема 1. Сполучені Штати Америки. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка США. Територіально-адміністративний поділ. Заморські володіння. Спирні території.

Основні етапи історичного розвитку. Боротьба англійських колоній за незалежність. Перший континентальний конгрес. Другий континентальний конгрес. Поява на політичній карті світу держави США.

Етапи формування державної території США. Зовнішня політика США в першій чверті XXI ст. Українсько-американські відносини на сучасному етапі.

Тема 2. Канада. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Імміграція як вирішальний фактор формування складу населення,

Основні етапи історичного розвитку. Історія колонізації території Канади. Квебекський акт 1774 р. Утворення канадської федерації. Подальше освоєння незаселених територій у XIX ст.

Наслідки участі Канади в Першій та Другій світових війнах. Вступ до НАТО. Канада в другій половині XX ст. – першій чверті XXI ст. Екологічні проблеми. Зовнішня політика Канади. Канадсько-українські відносини на сучасному етапі.

Тема 3. Мексиканські Сполучені Штати.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Стародавні цивілізації. Іспанське завоювання і колоніальний період. Війна за незалежність. Незалежна Мексика в першій половині XIX ст. Диктатура Порфірію Діаса. Мексиканська революція 1910-1917 рр. Період Реконструкції. Продовження революції. Мексика в роки Другої світової війни. Мексика в другій половині XX – на початку XXI ст. Українсько-мексиканські відносини на сучасному етапі.

Змістовий модуль 2. Країни Центральної Америки

Тема 4. Гватемала. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Гватемала в системі міжнародних відносин. Відносини України та Гватемали на сучасному етапі.

Тема 5. Нікарагуа. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Виникнення держави Нікарагуа та етапи її історичного розвитку. Внутрішньополітичний розвиток Нікарагуа в кінці

XX – першій чверті XXI ст. Нікарагуа в системі міжнародних відносин. Відносини України та Нікарагуа на сучасному етапі. Специфіка зовнішньої політики Нікарагуа.

Тема 6. Сальвадор. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Період іспанської колонізації. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Внутрішньополітична ситуація в другій половині XX ст. Сальвадор в системі міжнародних відносин в першій чверті XXI ст. Відносини України та Сальвадору на сучасному етапі.

Тема 7. Гондурас. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Завоювання території сучасного Гондурасу іспанцями. Колоніальний період. Проголошення незалежності та її утвердження. Політичний та економічний розвиток Гондурасу в другій половині XX- на початку XXI ст. Відносини України та Гондурасу на сучасному етапі.

Тема 8. Панама. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Колоніальний період. Проголошення незалежності. Політичний та економічний розвиток Панами в другій половині XX- на початку XXI ст. Панама в першій чверті XX ст. Відносини України та Панами на сучасному етапі.

Тема 9. Коста Ріка, Беліз. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Політичний та економічний розвиток Коста Ріки та Белізу в першій чверті XXI ст.

Тема 10. Загальна характеристика регіону Центральна Америка

Змістовий модуль 3. Країни Південної Америки

Тема 11. Загальна характеристика острівних країн Карибського басейну. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Особливості політичного та економічного розвитку у першій чверті XXI ст.

Тема 12. Федеративна Республіка Бразилія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Сучасні екологічні проблеми Бразилії. Українсько-бразильські відносини на сучасному етапі.

Тема 13. Колумбія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Сучасні екологічні проблеми Бразилії. Українсько-бразильські відносини на сучасному етапі.

Тема 14. Венесуела. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Проблеми політичного, економічного розвитку. Зовнішня політика Венесуели.

Тема 15. Еквадор. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Тема 16. Перу. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Тема 17. Парагвай. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Тема 18. Уругвай. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Тема 19. Болівія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Тема 20. Аргентинська Республіка.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Військовий переворот 1966 р. і прихід до влади «Аргентинської революції». Аргентина в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Українсько-аргентинські відносини на сучасному етапі.

Тема 21. Республіка Чилі.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку

Військовий переворот 1973 р. Політичний та економічний розвиток Чилі в період військової диктатури А. Піночета. Перехід до цивільного правління. Чилі в ХХІ ст. Українсько-чилійські відносини на сучасному етапі.

Тема 22. Загальна характеристика регіону Південна Америка.

Змістовий модуль 4. Історія дипломатії країн Америки

Тема 23. Витоки, історія розвитку та особливості американської дипломатії.

Історія інституційного становлення політико-дипломатичної системи США. Комітет Секретної Кореспонденції. Комітет закордонних справ. Державний департамент. Витоки сучасної системи призначень на дипломатичні посади у США. Американська дипломатична служба в ХХ – першій чверті ХХІ ст.

Тема 24. Дипломатична історія Канади.

Етапи формування дипломатії та дипломатичної служби Канади. Дипломатія Канади у ХХ. Концепція дипломатії «середньої держави». Дипломатія Канади в першій чверті ХХІ ст. Основні напрямки дипломатичної діяльності Канади на міжнародній арені.

Тема 25. Дипломатія Бразилії: витоки та сучасні особливості.

Історія формування дипломатичної служби Бразилії та її інституціональної структури. Дипломатія Бразилії в часи імперії та період «Першої республіки».

Особливості бразильської дипломатії в ХХ ст. Дипломатія Бразилії в першій чверті ХХІ ст.

Тема 26. Дипломатія Аргентини: історія та сучасність.

Витоки та етапи розвитку дипломатії та дипломатичної служби Аргентини.

Інституціональна структура дипломатичної служби. Особливості дипломатії Аргентини у ХХ ст. Регіональні аспекти аргентинської дипломатії у ХХ. Дипломатія Аргентини в першій чверті ХХІ ст.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	4	4	14
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	6	6	2	2	14
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	6	60	2	20	140
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	1	5	5	25	1	5	50
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	100
Разом										318
Максимальна кількість балів: 318										
Розрахунок коефіцієнта: $318:60 = 5,3$										

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання США.

Підготуйте довідку щодо основних векторів зовнішньої політики США.

Канада.

Підготуйте довідку щодо стану двосторонніх відносин між Україною та Канадою.

Мексиканські Сполучені Штати.

Підготуйте довідку щодо стану двосторонніх відносин між Україною та Мексикою.

Загальна характеристика регіону Центральна Америка.

Підготуйте інформацію для сайту МЗС України про регіон Центральна Америка.

Колумбія, Венесуела, Еквадор, Болівія.

Підготуйте візитні картки країн.

Витоки, історія розвитку та особливості американської дипломатії.

Підготуйте презентацію на тему: «Особливості цифрової дипломатії США».

Критерії оцінювання

5 – проблема розкрита повністю, матеріал викладений чітко, логічно, послідовно з дотриманням норм літературної мови та вимог оформлення.

4 – проблема розкрита достатньо повно, матеріал викладений чітко, логічно, послідовно з дотриманням норм літературної мови, але є огріхи у оформленні.

3 – проблема розкрита загалом, матеріал викладений недостатньо чітко, логічно, послідовно, з дотриманням норм літературної мови, є огріхи у оформленні.

2 – проблема частково розкрита, матеріал викладений нечітко, нелогічно, непослідовно, з дотриманням норм літературної мови, є огріхи у оформленні.

1 – проблема маже нерозкрита, матеріал викладений нечітко, нелогічно, непослідовно, без дотримання норм літературної мови, є помилки у оформленні.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

МК – у вигляді тестів. 25 питань, по 1 балу за правильну відповідь.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Оцінювання знань студентів з урахуванням вимог Болонської декларації здійснюється за **100**-бальною шкалою. Завдання поточного контролю (усні відповіді, наукові доповіді, реферати, доповнення, участь у дискусіях, підготовка до семінарських занять, відвідування, виконані завдання для самостійної роботи, поточного модульного контролю) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

До оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум в 100 балів.

Виконання всіх видів робіт є обов'язковим для студента. Студент не допускається до екзамену, якщо за результатами поточного контролю набирає менше **34** балів.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Країнознавство та історія дипломатії країн Америки»

Разом: 120 год. З них: лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота - 26 год., модульний контроль - 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	VIII	IX		X	XI	XII	XIII	XIII	XIV	XV
Модулі (назви, бали)	Модуль I		Модуль II			Модуль III			Модуль IV	
Лекції (теми, бали)	I, III, 3 б.		IV, V, VI 3 б.		XI, 1 б.	XIX, 16.			XXII, XXIII, 2 б.	XXIV, XXV 2 б.
Семінарські заняття (теми, бали)		I, II 22 б.		V, VII, VIII 33 б.	IX 11 б.	XI, XV 22 б.	XV, XVI, XVII, 33 б.	XIX, XX 22 б.	XXII, 116.	XXIII, 116.
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 25 б.		МКР 25 б.			МКР 25 б.			МКР 25 б.	
Самостійна робота	5	5	5	5		5	5	5	5	5
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен 40 б.									
Загалом	318									

8. Рекомендована література

Базова

1. Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961. Електронний ресурс: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf
2. Vienna Convention on Consular Relations 1963 // Електронний ресурс: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf
3. Указ президента України від 22 серпня 2002 р. про Державний Протокол й Церемоніал України. Положення про Державний Протокол і Церемоніал України. Електронний ресурс - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/746/2002>
4. Закон України «Про дипломатичну службу». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>
5. Положення про Міністерство закордонних справ України. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. №281. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-%D0%BF#n8>
6. Довідник з протокольних питань. Департамент державного протоколу. Міністерство закордонних справ України. Березень 2019 р. https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Docs/protokol/UA_Protocol_Guide_2019_313.pdf

7. Наказ Міністерства закордонних справ України від 08.09.2014 № 378 «Про внесення змін до Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв, інших іноземних організацій» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1176-14#Text>
8. Гуменюк, Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навчальний посібник / Б. І. Гуменюк. - Київ : Либідь, 2007. - 224 с.
9. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник. К., 2012.
10. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська [та ін.] ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 527 с.
11. Крижанівський, В. П. Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко ; ред. М. С. Дорошко. - 2-е изд., перераб. и доп. - Київ : Знання, 2012. - 439 с
12. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки : навчальний посібник / М. С. Дорошко, Р. А. Кривонос, В. П. Крижанівський, Н. Ф. Сербіна. - Київ : Ніка-Центр, 2009. - 312 с.
13. Кривонос Р. А. Країнознавча характеристика як засіб отримання та передачі наукового знання про країни світу // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». - 2015. - № 9. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2642/2348
14. Global Portal for Diplomats. http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/ce_th.htm

Додаткова:

1. Бессонова М.М. Канада та початок Холодної війни: сучасні інтерпретації // Американська історія та політика. – 2019. – № 8. С. 46-56.
2. Бессонова М. Спільні виклики та загрози національним інтересам США та Канади (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) [Електронний ресурс] / М. Бессонова // Американська історія та політика. - 2017. - № 4. - С. 208-216. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ahp_2017_4_22
3. Бессонова М. Проблема американського впливу на канадський культурний простір: досвід подолання в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / М. Бессонова // Scriptorium nostrum. - 2016. - № 3. - С. 230-246. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/scno_2016_3_13
4. Бессонова М. М. Основні напрямки співпраці у сфері екології країн-учасниць НАФТА на сучасному етапі [Електронний ресурс] / М. М. Бессонова // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. - 2015. - Вип. 44(2). - С. 149-152. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2015_44\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2015_44(2)_30)
5. Бірдсалл С. Стефен, Флорін Джон. Географія США.- Інформаційне агентство Сполучених Штатів. - Distributed by Embassy of the United States of Amerika. - Produced by RPO 9905-44 UKRAINIAN (Outline of American Geography). – Режим доступу: <http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/GeographyUSA.pdf>

6. Боблієнко О. П. Канадський етнічний мультикультуралізм в Західній цивілізації [Електронний ресурс] / О. П. Боблієнко // Гілея: науковий вісник. - 2016. - Вип. 107. - С. 283-286. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_107_73
7. Гачкевич А. ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В НІКАРАГУА (1981–1988) КРІЗЬ ПРИЗМУ КОНЦЕПЦІЇ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ // № 2 (4) (2018): Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/75/69>
8. Головченко В. І. Регіонознавство: Азія, Африка й Латинська Америка: навч. посіб. / Головченко Володимир ; Дип. акад. при М-ві закордон. справ України. - К. : ДАУ, 2013. - 343с.
9. Економіка Сполучених Штатів: Нарис. - United States Information Service, Embassy of the United States of Amerika. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9405-020 UKRAINIAN. - 212 с.// Режим доступу: http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/EconomyInBrief_Ukr%20final.pdf
10. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002) : Навч. посібник для вищих навч. закл. / О. П. Іваницька. - Вінниця : Фоліант, 2003. - 560 с.
11. Ігнат'єв П. Бразилія: уроки правління Лули да Сілви та Ділми Руссефф – на шляху до статусу великої держави [Електронний ресурс] / П. Ігнат'єв // Зовнішні справи. - 2013. - № 2. - С. 28-31.
12. Матлай Л. С. Мексика у міжнародній інтеграції: політико-економічний аспект [Електронний ресурс] / Л. С. Матлай // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. - 2015. - № 4. - С. 62-68. - Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vdufsp_2015_4_11

Додаткові ресурси:

The World Factbook. <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/>

Library of Congress. Digital Collections Country Studies. <https://www.loc.gov/collections/country-studies/>

Стратегічні пріоритети. Архіви. - <https://niss-priority.com/index.php/journal>

Стратегічна панорама - Режим доступу: <https://nisspanorama.com/index.php/journal/>